

ЕКОНОМІКО-ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ МЕРЕЖНОЇ ЕКОНОМІКИ

В.Ю. Андросов, викл. (*ХДУХТ, Харків*)

СКЛАДОВІ РЕСУРСНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДПРИЄМСТВ ТОРГІВЛІ: ЗАГАЛЬНІ ТА СПЕЦИФІЧНІ РИСИ

У сучасних ринкових умовах розвитку економіки України забезпечення конкурентоспроможності та реалізації конкурентних переваг суб'єктів господарювання тісно пов'язане з процесами раціонального формування й ефективного використання ресурсного потенціалу.

Основні особливості максимальної результативності й ефективності, створення належних умов використання, розвитку та відтворення ресурсного потенціалу підприємств торгівлі доцільно розглядати у трьох основних напрямках:

1) територіальному, який визначає використання ресурсного потенціалу, умови його ефективності в єдиній адміністративно-територіальній системі, тобто у державі, області, районі або населеному пункті;

2) торговельно-виробничому, що передбачає використання ресурсного потенціалу у виробничому та торговельному процесі у комплексному поєднанні матеріально-технічних, трудових, фінансових, інформаційних та інших ресурсів;

3) соціально-економічному, на основі якого розраховується ефективність використання ресурсного потенціалу, обумовлена кінцевими результатами торговельної діяльності, відповідними витратами, дохідністю та рентабельністю.

Комплексність використання запропонованих напрямів характеризує повноту системного залучення потенціалу ресурсу, його взаємодію та взаємопов'язаність на фоні внутрішнього та зовнішнього середовища з урахуванням просторово-територіального та часового показників для формування найвищого ефекту торговельної галузі з метою відновлення та розвитку потенціалу ресурсів.

Ресурсна база є підґрунтям формування конкурентних переваг підприємств торгівлі та одним з об'єктів управління. Кожний із складових ресурсного забезпечення характеризується загальними для всіх галузей рисами, а також специфічними, характерними лише для підприємств торгівлі.

Специфічними рисами основних фондів підприємств торгівлі є висока значущість розміру, стану та місця знаходження пасивної частини (торговельних і складських приміщень) для формування кінцевих результатів; використання активної частини здебільшого для створення комфортних умов праці та якості обслуговування й меншою мірою для впливу на предмет праці (товари); обмеженість використання машин і механізмів для підвищення ефективності праці торговельного персоналу тощо.

Товарні ресурси кількісно представлені на підприємствах торгівлі товарними запасами та мають такі галузеві особливості: високий ступінь залежності розмірів і асортименту від попиту населення, високий ступінь впливу наявності товарних запасів на результативні показники підприємств, вплив властивостей і характеристик самого товару на розмір запасу тощо.

Трудові ресурси, як активний елемент ресурсного потенціалу підприємств торгівлі, під час використання мають такі специфічні риси: високу частку трудових операцій, пов'язаних з обслуговуванням покупців; високу частку витрат живої праці у загальних витратах підприємств; обмеження можливостей вузького професійного та технологічного розподілу праці; високу залежність ефективності праці від інтенсивності потоків покупців тощо.

Основна орієнтація торговельної діяльності на збут, обсяг якого залежить не лише від ресурсного забезпечення, а здебільшого від його відповідності попиту споживачів, дозволяє як один із специфічних ресурсів визначити місцезнаходження підприємства. Цей ресурс, як будь-який інший, має вартість і споживчу цінність, є вхідним (у момент створення підприємства) та істотно впливає на результат торговельної діяльності.

Розвиток ресурсного потенціалу торгівлі визначається не лише специфікою та особливостями галузі, але й тими зовнішніми умовами, в яких вона функціонує. Складності сучасного етапу розвитку економіки України чітко відображуються в стані й тенденціях розвитку ресурсів торгівлі.

Таким чином, нові умови господарювання, висока конкуренція, нові структури власності, значні ринкові та фінансові обмеження змушують підприємства торгівлі пристосовувати структуру ресурсів до нових цін, умов обмеженості, змін обсягу та складу товарообігу залежно від попиту населення. Це дасть змогу підвищити всі показники, що характеризують ефективність використання окремих видів ресурсів підприємств торговельної галузі.